

Reisverslag van smaldeel 1

30 JANUARI—20 MAART

Den Helder - Gibraltar - Napels - Malta - Taranto - Malta - Cadiz - Den Helder

Commandant: commandeur R. W. Baron van Lynden

Hr. Ms. De Ruyter (vlag), commandant: kapitein ter zee S. H. de Boer

Hr. Ms. Holland, commandant: kapitein-luitenant ter zee J. A. Lawson

Hr. Ms. Rotterdam, commandant: kapitein-luitenant ter zee P. T. Plaatsman

Hr. Ms. De Zeeuw, commandant: luitenant ter zee der 1e klasse F. F. Brinkman

Hr. Ms. Zeeleeuw, commandant: luitenant ter zee der 1e klasse J. H. J. M. Lohmeijer
Gedetacheerd op het Royal Naval Air Station Halfar/Malta van 4 februari—11 maart: 2 S-2A's
en 2 P-2H's, commandant: luitenant ter zee vlieger der 1e klasse H. J. Haverman

Op zondag 26 januari vertrok Hr. Ms. Holland omstreeks het middaguur uit Den Helder naar de
gemeten mijl van Arran voor vaartproeven op 28 januari. Hr. Ms. Rotterdam vertrok op 29
januari op de voormiddag uit Den Helder voor vaartproeven op de gemeten mijl van West Looe.
De resterende schepen van smaldeel 1, te weten Hr. Ms. De Ruyter, Hr. Ms. De Zeeuw en Hr.
Ms. Zeeleeuw vertrokken op de voormiddag van 30 januari eveneens uit Den Helder naar zee.
Voor het vertrek bracht de commandant der zeemacht in Nederland nog een kort bezoek aan
de smaldeelcommandant.

Helaas dwongen de weersomstandigheden tot het afgelasten van het voorgenomen meevaren
aan boord van het vlaggeschip van een gezelschap behorende tot het defensie studie centrum
en van een aantal officieren en schepelingen van de marine-vrouwenafdeling.

Hr. Ms. De Ruyter begaf zich op weg voor een rendez-vous met Hr. Ms. Holland en Hr. Ms.
Rotterdam nabij Quessant, Hr. Ms. De Zeeuw begaf zich individueel op weg voor een rendez-
vous met de overige bovenwaterschepen nabij Gibraltar, terwijl Hr. Ms. Zeeleeuw de individuele
opmars naar Napels aanving.

Gedurende deze opmars hielden de schepen individuele oefeningen.

Op 31 januari maakten Hr. Ms. Holland en Hr. Ms. Rotterdam op de platvoet nabij Quessant
rendez-vous met het vlaggeschip, waarna de opmars naar Gibraltar gezamenlijk werd
voortgezet.

Hr. Ms. De Ruyter arriveerde op de voormiddag van 3 februari in gezelschap van Hr. Ms.
Holland en Hr. Ms. Rotterdam in de baai van Gibraltar, alwaar door het vlaggeschip een
nationaal saluut van 21 schoten werd afgegeven Devils Gap. Daarna werd een tweede saluut
van 13 schoten gebracht aan de vlag van Flag Officer Gibraltar, Rear-Admiral E. N. Sinclair
DSC, welk saluut werd beantwoord door de saluutbatterij van HMS Rooke.

Hierna liepen de schepen de haven binnen en werd te 10.30 uur af gemeerd aan de oliesteiger
te Gibraltar en kon het olieladen een aanvang nemen.

Ten 13.00 uur waren de commandant smaldeel 1 en de commandant van Hr. Ms. De Ruyter te
gast op een lunch bij de Flag Officer Gibraltar.

Met deze lunch werden de officiële bezoeken beschouwd als te zijn afgedaan. In de middaguren kregen de bemanningen van de schepen gelegenheid tot oplopen in Gibraltar. Op de platvoet was het olieladen voltooid en vertrokken de schepen weer naar zee.

Even buiten de baai werd rendez-vous gemaakt met Hr. Ms. De Zeeuw en werd van de gelegenheid gebruik gemaakt voor het overgeven van de te Gibraltar ontvangen post. Hierna zetten de vier schepen de opmars naar Napels gezamenlijk voort, waarbij gezamenlijke en individuele oefeningen werden uitgevoerd.

Op de dagwacht van 4 februari passeerde ook Hr. Ms. Zeeleeuw de straat van Gibraltar; op de voormiddag deed het schip nog een oefening met vliegtuigen van de Royal Air Force, waarna het eveneens de opmars naar Napels voortzette.

Op 5 en 6 februari werden en route oefeningen gehouden, waaraan op 6 februari ook een vliegtuig van het marineluchtvaartdienst detachement op Malta deelnam.

Op de platvoet van 6 februari werd rendez-vous gemaakt met Hr. Ms. Zeeleeuw en werd post aan dit schip overgegeven, waarna het de opmars naar Napels alleen voortzette. In de avonduren stak een zeer koude oostelijke wind op, welke tot 9 februari bleef doorstaan en welke de aankomst te Napels op 7 februari tot een koude aangelegenheid maakte.

Alle schepen waren op de dagwacht van 7 februari in het rendez-vous ten zuiden van Ischia bij elkaar, zodat de laatste mijlen van de opmars naar Napels gezamenlijk konden worden afgelegd. Te 08.30 uur arriveerde het verband voor de haven van Napels. Vóór het binnenvaren van deze prachtige haven gaf het vlaggeschip een saluut van 21 schoten aan de Italiaanse vlag af, dat werd beantwoord door de saluutbatterij San Vincenzo.

Vervolgens werd een saluut van 17 schoten af gegeven aan de vlag van de Commandante in Capo della Dipartimento Militare Maritimo del Basso Tirreno, Ammiraglio di Squadra S. Pugliese, welk saluut eveneens door de batterij San Vincenzo werd beantwoord.

Vervolgens stoomden de schepen de haven binnen en meerden aan de Molo Angioino, Hr. Ms. De Ruyter langsij, de overige schepen in de laag. Hierna nam het officiële deel van het programma voor het bezoek aan Napels een aanvang. De consul der Nederlanden maakte zijn opwachting bij commandant smaldeel 1; daarna bracht commandant smaldeel 1 in de ochtenduren bezoeken aan Ammiraglio di Squadra S. Pugliese, de prefect van de provincie Napels, Dott. F. Bilancia en de waarnemend burgemeester van Napels, de heer Milanese.

Tegen het einde van de ochtend brachten deze autoriteiten een tegenbezoek aan boord van het vlaggeschip. Hierna bracht commandant smaldeel 1 een bezoek aan de Commander-in-Chief Allied Forces Southern Europe, Admiral J. S. Russell USN, bij wie ook de lunch werd gebruikt. In de namiddag bezochten ongeveer 200 opvarenden van het smaldeel de ruïnes van Pompeï, hiertoe in staat gesteld door bus transport, dat door de Italiaanse marine en de consul werd aangeboden. Des avonds volgde nog een ontvangst voor 100 genodigden aan boord van het vlaggeschip. De avond werd besloten met een diner, aangeboden door admiraal Pugliese, waaraan commandant smaldeel 1, de chef-staf en de commandanten van Hr. Ms. De Ruyter, Hr. Ms. Holland en Hr. Ms. Rotterdam evenals Hr. Ms. ambassadeur, die met mevrouw Van Vreedenburg het smaldeel bezocht, aanzaten.

Op zaterdag 8 februari speelde het smaldeelvoetbalelftal in de ochtenduren te Torre del Greco een wedstrijd tegen een elftal van de Italiaanse marine. In de namiddag maakten wederom 200 opvarenden een tocht naar Pompeï. Van 18.30 tot 20.30 uur vond een door admiraal Pugliese

in de Circolo Ufficiale aangeboden cocktailparty plaats, waaraan door ongeveer 30 Nederlandse officieren werd deelgenomen.

Tenslotte vond in de kajuit van het vlaggeschip een diner plaats waaraan admiraal Pugliese, de Prefetto di Napoli, de waarnemend burgemeester van Napels en de consul der Nederlanden met hunne dames aanzaten.

Foto1 : Matroos Krijgsman en Machielse op de Vesuvius...

Zondag 9 februari bracht nog steeds zonnig, maar door het gaan liggen van de wind, warmer weer, zodat een in de ochtenduren, na afloop van de kerkdiensten, gemaakte tocht naar de krater van de Vesuvius door 150 opvarenden en een in de namiddag door 300 opvarenden naar Pompeii gemaakte tocht beide een succes werden. In de namiddag ontving Admiral Russell te zijnen huize de commandant smaldeel 1, de chef-staf en de commandanten der schepen informeel. Een in de loop van de middag ontvangen bericht betreffende van top vlaggen op 10 februari ter

gelegenheid van de verloving van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Irene bracht een einde aan de onzekerheid, welke reeds dagenlang op het smaldeel hieromtrent heerste tengevolge van het ontbreken van persberichten uit Nederland.

Maandag 10 februari vlagden de schepen van smaldeel 1 van top ter gelegenheid van de Koninklijke verloving. Enige in de haven liggende schepen van de Amerikaanse marine deden dit eveneens. Te 09.00 uur kwam een einde aan het korte bezoek aan Napels, een bezoek, waarbij met de Italiaanse marine een hartelijke verstandhouding bestond, en waarbij het overgrote deel van de opvarenden van het smaldeel van de geboden gelegenheid gebruik maakte om enige wereldberoemde historische bezienswaardigheden te bezoeken. Het smaldeel vertrok door de Bocca Piccola, naar het oefenterrein bezuiden het eiland Capri. Hier werd gedurende de rest van de dag geoefend. Na het einde der oefeningen werd opgestoomd naar een oefenterrein aan de oostkust van Sicilië. De opmars voerde het smaldeel langs de vulkaan Stromboli en door de Straat van Messina. Op de dagwacht van 11 februari namen de oefeningen weer een aanvang, aan welke oefeningen voor het eerst door alle vliegtuigen van het detachement werd deelgenomen. Gedurende de nacht van 11 op 12 februari werd de opmars naar de oefenterreinen ten zuiden van Malta voortgezet.

Foto2 : Hennie Hoppenbrouwers (l) en Arie Krijgsman (r)

De oefeningen in dit gebied namen op de dagwacht van 12 februari een aanvang. Op de achtermiddag van 12 februari kwamen de boegen van Hr. Ms. De Ruyter en Hr. Ms. Rotterdam tijdens een sleepoefening even met elkaar in aanraking, waardoor beide schepen lichte schade opliepen. De schade aan Hr. Ms. De Ruyter kon, dankzij een goede inspanning van het personeel, met eigen middelen provisorisch worden hersteld. De schade aan boord van Hr. Ms. Rotterdam maakte werfassistentie nodig. Op donderdag 13 en vrijdag 14 februari werden de oefeningen in het gebied ten zuiden van Malta voortgezet, op vrijdag echter zonder Hr. Ms. Rotterdam, welk schip naar Malta was gedirigeerd ter reparatie van de schade aan de boeg. Dit schip voegde zich na het weekeinde weer bij het smaldeel. De commandant bracht na binnenkomst op 14 februari een bezoek aan de Commodore Superintendent te Malta, Commodore E. Palmer DSC.

De commandant smaldeel bracht op 13 februari een werkbezoek aan Hr. Ms. Holland.

Na afloop van de oefeningen op vrijdag 14 februari stoomde het smaldeel op naar de oostkust van Sicilië, waar gedurende het weekeinde geankerd zou worden. Op de voormiddag van zaterdag 15 februari laadde Hr. Ms. Holland varende op zee olie uit Hr. Ms. De Ruyter, waarna het smaldeel aan het einde van de voormiddag ten zuiden van Syracuse onder de Siciliaanse kust ten anker kwam. Op de achtermiddag werden de eerste 8 wedstrijden van de smaldeel B-2 sloeproeiwedstrijden gehouden. Op zondag 16 februari werden na afloop van de kerkdiensten en de inspecties de sloeproeiwedstrijden afgewerkt, waarbij de wisselbeker van Hr. Ms. Zeeleeuw, die deze op de najaarsreis veroverde, overging naar een roeiploeg van de

matrozenopleiding van Hr. Ms. De Ruyter. Gedurende de verdere dag werden nog meer evenementen georganiseerd, zoals schiet- en viswedstrijden, waarvoor een grote belangstelling bestond.

Maandag 17 februari ging het smaldeel op de dagwacht weer anker op en ging in opmars naar de oefenterreinen ten zuiden van Malta, waarbij onderweg werd geoefend met vliegtuigen van het detachement te Malta. Op de eerste wacht voegde Hr. Ms. Rotterdam zich weer bij het smaldeel na een snel uitgevoerde provisorische herstelling van de schade aan de boeg. Gedurende de verdere dagen van deze week bleef het smaldeel oefeningen uitvoeren op het gebied van de onderzeebootbestrijding, artillerie, gevechts-informatie en verbindingen in het oefenterrein ten zuiden van Malta, waarbij de schepen 's nachts varende bleven. Op dinsdag 18 februari bracht commandant smaldeel een werkbezoek aan Hr. Ms. Zeeleeuw. Donderdag 20 februari was de eerste dag na aankomst in de Middellandse zee, dat er een harde wind doorstond die een flinke deining en zee veroorzaakte, die speciaal voor het fregat onaangenaam was. Het schip bracht die nacht door in één der baaien van Malta. Op vrijdag 21 februari te 08.00 uur arriveerde het smaldeel, uitgezonderd Hr. Ms. De Zeeuw, voor de haven van Valletta. Het vlaggeschip gaf achtereenvolgens een saluut van 21 schoten af aan de Britse vlag en één van 17 schoten aan de vlag van de Commander-in-Chief Mediterranean, Admiral Sir John Hamilton KBE, CB. Deze saluten werden beantwoord door respectievelijk Fort St. Elmo en Fort St. Angelo. Hierna voeren de schepen de haven binnen en meerden af, Hr. Ms. De Ruyter op boeien in de Grand Harbour, de overige schepen langszij de New Quay voor olieladen. Hr. Ms. De Zeeuw meerde af langszij de oliesteiger in de Marsax Lokk baai.

Na gereedheid olieladen op de achtermiddag verstoonden de schepen naar de hun aangewezen ligplaatsen in de Sliema Creek.

Na het meren maakte de consul-generaal der Nederlanden, de heer F. K. Gollcher, zijn opwachting bij commandant smaldeel 1. Vervolgens bracht Captain (D), 23rd Escort Squadron, Captain A. M. Power RN, een bezoek aan de smaldeelcommandant. Gedurende de voormiddag bracht commandant smaldeel 1 bezoeken aan de gouverneur van Malta, Sir Maurice Dorman GCMG, GCVO, de United Kingdom Commissioner, Sir Edward Wakefield, Bt., CIE, de vicaris-generaal van Malta, Zijne Excellentie Galea, bij afwezigheid van de aartsbisschop van Malta, de Prime Minister van Malta, The Hon. Dr. Borg Olivier LID, de Commander-in-Chief Mediterranean, Admiral Sir John Hamilton KBE, CB. Commandant smaldeel 1 bracht daarna een tegenbezoek aan de consul-generaal der Nederlanden.

Na terugkeer aan boord ontving commandant smaldeel 1 tegenbezoeken van de United Kingdom Commissioner en de Commander-in-Chief Mediterranean. Hiermede waren de bezoeken af gehandeld. Commandant smaldeel 1 zat daarna te 13.00 uur tesamen met de commandanten der schepen aan bij een lunch aangeboden door Admiral Hamilton. In de namiddag vond een hockeywedstrijd plaats tussen teams van smaldeel 1 en de Britse marine.

Tegelijkertijd vond een door de Britse marine aangeboden bustocht voor 216 man over het eiland plaats.

Des avonds werd een ontvangst gehouden op het vlaggeschip, waaraan circa 120 genodigden deelnamen. De avond werd besloten met een diner ten huize van de gouverneur van Malta, waaraan commandant smaldeel 1, de commandant van Hr. Ms. De Ruyter en de chef-staf aanzaten.

Zaterdag 22 februari bracht commandant smaldeel 1 in de ochtenduren een tegenbezoek aan Captain (D), 23rd Escort Squadron. Tevens vond een voetbalwedstrijd plaats tussen teams van smaldeel 1 en de Royal Navy. Te 13.00 uur zaten commandant smaldeel 1, de commandanten, de chef-staf en de adjudant van commandant smaldeel 1 aan bij een lunch aangeboden door de consul-generaal der Nederlanden.

In de namiddag werden wederom bustochten over het eiland gehouden voor 180 man, eveneens aangeboden door de Britse marine. Te 20.00 uur vond een diner in de kajuit van het vlaggeschip plaats, waaraan de gouverneur van Malta, de Prime Minister van Malta, de Commander-in-Chief Mediterranean, de Air Officer Commanding at Malta, Air Vice Marshal D. C. MacKinley, met hunne dames en de consul-generaal der Nederlanden aanzaten.

Zondag 23 februari bracht de nodige rust, ook voor wat betreft het officiële deel van het bezoek. In de loop van de dag vonden enkele sportontmoetingen plaats tussen de smaldeelschepen en hun hostships, evenals sportontmoetingen tussen elftallen van de schepen en van het 1st Royal Sussex Regiment, van welk regiment Hare Majesteit Koningin Juliana 'Colonel in Chief' is. Des avonds waren commandant smaldeel 1, de commandanten der schepen en van elk schip 1 officier te gast bij de officieren van dit regiment.

Op maandag 24 februari vertrokken de schepen op de voormiddag naar zee, uitgezonderd Hr. Ms. De Ruyter, die naar de New Quay verhaald werd voor het laden van olie. Commandant smaldeel 1 bracht die dag een werkbezoek aan het marineluchtvaartdienst detachement te Halfar en maakte een vlucht per P-2H. In de namiddag vertrok ook het vlaggeschip naar zee.

Na afloop van de oefeningen op 24 februari stoomden de schepen van het smaldeel op naar een oefenterrein ten westen van Malta, in de nabijheid van Isola di Linosa, waar op 25 en 26 februari werd geoefend. Commandant smaldeel 1 bracht op 25 februari een werkbezoek aan Hr. Ms. Rotterdam. Tengevolge van het snel slechter wordende weer, werd de terugkeer van de commandant smaldeel aan boord van het vlaggeschip per wippertuig bemoeilijkt.

De oefeningen vonden evenwel normaal voortgang, zij het onder moeilijker omstandigheden. Ook op 26 februari bleef een harde wind doorstaan.

Des avonds keerden de schepen het oefenterrein bij Isola di Linosa de rug toe en begaven zich op weg naar een oefenterrein even ten zuiden van de Straat van Messina. In de loop van de nacht van 26 op 27 februari ging de wind bijkans geheel liggen, zodat bij de aanvang van de oefeningen op 27 februari nog slechts wat deining aanwezig was en een onbewolkte hemel het verblijf op zee veraangenaamde, evenals de aanblik van de met sneeuw bedekte top van de Etna, die op grote afstand zichtbaar was. De oefeningen op 27 februari werden door dit fraaie weer ten zeerste begunstigd. Op de platvoet begaven alle schepen zich op weg naar Taranto, alwaar het smaldeel het weekeinde van 28 februari tot 2 maart zou doorbrengen.

Op de voormiddag van 28 februari stoomde het smaldeel de prachtige haven van Taranto, de Mar Grande, binnen. Allereerst werd door het vlaggeschip een nationaal saluut van 21 schoten af gegeven aan de Italiaanse vlag. Dit saluut werd beantwoord door de batterij van Castel San Angelo. Vervolgens werd een saluut van 15 schoten af gegeven aan de vlag van de Commandante in Capo della Squadra Navale, Ammiraglio di Squadra Michelagnoli, welk saluut werd beantwoord door de kruiser Garibaldi, die in de Mar Grande op een boei gemeerd lag. Na deze saluten meerden de schepen van het smaldeel af op de boeien in de Mar Grande. De schepen lagen gemiddeld 2 a 3 kilometer van de stad verwijderd, doch dankzij assistentie van de Italiaanse marine met een aantal landingsvaartuigen ondervond het passagieren door deze

afstand geen noemenswaardige hinder. In de verdere ochtenduren bracht commandant smaldeel 1 een bezoek aan admiraal Michelagnoli, aan de Commandante in Capo della Dipartimento Militare Marittimo del Ionio e del Basso Adriatico, Ammiraglio di Squadra Murzi, aan de prefect van de provincie Taranto, Dott. Alfredo Correra en aan de waarnemend burgemeester van Taranto, Cav. Rag Franco Diotaiuti. Deze autoriteiten brachten vervolgens een tegenbezoek aan commandant smaldeel 1 aan boord van het vlaggeschip.

Des avonds vond aan boord van het vlaggeschip een cocktailparty plaats, waaraan circa 100 genodigden deelnamen.

Tenslotte waren commandant smaldeel 1, de chef-staf en de commandanten der schepen te gast op een diner bij admiraal Murzi.

In de ochtenduren van zaterdag 29 februari werd een bustocht gehouden voor circa 400 opvarenden van het smaldeel naar de Castellana grotten en het gebied nabij Trulli.

Het goede weer droeg bij deze bustocht tot een succes te maken. Rond het middaguur waren commandant smaldeel 1 en de commandanten der schepen te gast bij admiraal Michelagnoli op een lunch te hunner ere. In de achtermiddag werd een voetbalwedstrijd gespeeld tussen elftallen van smaldeel 1 en de Italiaanse marine. De dag werd beëindigd met een diner in de kajuit van het vlaggeschip, waaraan admiraal Murzi, admiraal Michelagnoli, de waarnemend prefect van Taranto, Dott. Ligotti, en de vice-consul der Nederlanden te Brindisi, de heer M. Musciacco, en hunne dames aanzaten. De zondag bracht tesamen met wat minder fraai weer, rust. In de ochtenduren vond wederom een bustocht, dit maal voor circa 300 man, plaats naar de Castellana grotten en het gebied bij Trulli.

Op de platvoet embarkeerde de bevelhebber der zeestrijdkrachten, vice-admiraal A. H. J. van der Schatte Olivier, na per Neptune op het vliegveld van Brindisi te zijn geland, op het vlaggeschip voor een werkbezoek aan het smaldeel tot 5 maart. Op 2 maart vertrok het smaldeel op de voormiddag naar zee. Voor vertrek bracht de bevelhebber der zeestrijdkrachten een informeel bezoek aan admiraal Murzi en admiraal Michelagnoli. Die dag werd geoefend in de Golf van Taranto, begunstigd door fraai weer. In de namiddag lanceerde Hr. Ms. Zeeleeuw in een schijnaanval een salvo van twee torpedo's op het vlaggeschip. Na afloop der oefeningen ging het smaldeel in opmars naar een oefenterrein aan de zuidoostkust van Calabrië, waar op 3 maart de oefeningen werden voortgezet.

Op deze dag namen ook weer de vliegtuigen van het detachement te Halfar aan de oefeningen deel. De bevelhebber der zeestrijdkrachten bracht in gezelschap van commandant smaldeel 1 een werkbezoek aan Hr. Ms. Rotterdam. Na afloop van de oefeningen van die dag stoomde het smaldeel op naar de oefenterreinen ten zuiden van Malta, waar de resterende dagen geoefend zou worden. Op 4 maart werden de oefeningen ten zeerste bemoeilijkt door een plotseling opstekende Gregale, een lokale storm, welke in deze tijd van het jaar veelvuldig voorkomt. Een hoge oostelijke deining deed eveneens het verblijf op zee minder aangenaam worden. Het werkbezoek van de bevelhebber der zeestrijdkrachten aan Hr. Ms. Holland kwam hierdoor bijna te vervallen, doch kon in de namiddag toch nog plaats vinden. Donderdag 5 maart bracht gelukkig beter weer, zodat het overgaan van de bevelhebber der zeestrijdkrachten van Hr. Ms. De Ruyter op Hr. Ms. De Zeeuw geen noemenswaardige moeilijkheden opleverde. Commandant smaldeel 1 bracht tegelijkertijd een werkbezoek aan dit schip. Hr. Ms. De Zeeuw zette de bevelhebber der zeestrijdkrachten in de loop van de ochtend af in de Grand Harbour te Malta. De bevelhebber der zeestrijdkrachten bracht in Malta nog een bezoek aan de Commander-in-Chief Mediterranean en vertrok vervolgens met een Neptune van het

detachement van Halfar naar Nederland. Commandant smaldeel 1 keerde des avonds terug aan boord van het vlaggeschip, dat na afloop van de oefeningen ten anker was gekomen in St. Paul's bay aan de noordzijde van het eiland.

In de zeer vroege morgenuren van vrijdag 6 maart ging de kruiser anker op, na eerst een landingsdetachement aan wal te hebben gezet, en begaf zich naar de Grand Harbour in Malta alwaar het schip te 07.30 uur meerde langs de New Quay om olie te laden. De overige schepen bleven gedurende de ochtend ten zuiden van Malta oefenen en liepen op de achtermiddag binnen. Het landingsdetachement van het vlaggeschip oefende de verdere dag bij de Britse mariniers in Malta.

Behalve een aantal Britse schepen en het Nederlandse smaldeel brachten een smaldeel van de Amerikaanse 6e vloot, waaronder het vliegkampschip USS Shangri-La, en Italiaanse en Franse eenheden een bezoek aan Malta.

Rond het middaguur zat commandant smaldeel 1 aan bij een lunch, gegeven door de Captain van het 5th Submarine Squadron, Captain C. H. Hammar MBE, RN, aan boord van HMS Ausonia. Des avonds vond een cocktailparty plaats ten huize van de consul-generaal der Nederlanden, Chev. F. K. Gollcher, waaraan een aantal Nederlandse officieren deelnam. Te 07.00 uur op zaterdag 7 maart zag een vliegtuigmaker, die deel uitmaakte van het detachement te Halfar, kans een S-2A vliegtuig te stelen en daarmee het luchtruim te kiezen. Gedurende de gehele voormiddag wachtte een ieder, die van het gebeurde op de hoogte was, vol spanning af hoe deze, in de Koninklijke marine ongehoorde gebeurtenis, zou aflopen. Twee schepen waren stoomklaar, om zonodig direct uit te kunnen varen.

Aan het einde van de ochtend werd bericht ontvangen, dat de man het toestel veilig aan de grond had kunnen zetten op een verlaten strip ten zuiden van Benghazi (Libye). De man werd door de Libische politie gearresteerd en het toestel onder bewaking gesteld. Helaas bleek het niet mogelijk het toestel en de vliegtuigmaker op korte termijn terug te brengen naar Malta, ondanks de pogingen daartoe door de commandant van het detachement ondernomen, die hiervoor speciaal naar Benghazi vloog.

Later op de ochtend vond een bustocht over het eiland Malta plaats, waaraan 60 opvarenden van het smaldeel deelnamen. Tevens vond een voetbalwedstrijd plaats tussen een team van het smaldeel en een team van de Royal Air Force van het vliegveld Luqa.

Een cocktailparty, te geven door de Flag Officer Flotilla's Mediterranean aan boord HMS Ausonia vond geen doorgang in verband met het overlijden van Koning Paul van Griekenland. Zondag 8 maart bracht rust voor de opvarenden van het smaldeel.

Na afloop van de kerkdiensten vertrokken wederom 90 opvarenden van het smaldeel op een excursie over het eiland.

Op 9 maart kwam aan het bezoek aan Malta in de prille ochtend een einde. Op de dagwacht vertrokken de schepen naar zee, met uitzondering van Hr. Ms. De Zeeuw, welke enige uren later volgde, na de post naar Nederland verzonden te hebben. Hiermede begon dan de laatste oefenweek in de Middellandse zee van deze winterreis. Hr. Ms. De Zeeuw en Hr. Ms. Zeeleeuw begaven zich beide individueel in opmars naar een rendez-vous voor 10 maart, terwijl de kruiser en de beide jagers deze dag met de Neptune van het detachement te Halfar anti-luchtschietoefeningen hielden. Na afloop van de oefeningen stoomden ook deze schepen naar het rendez-vous voor 10 maart.

Op 10 maart werd met zeer fraai weer geoefend in een gebied tussen Sardinië en de Afrikaanse kust, de oefeningen werden voor de laatste keer uitgevoerd in samenwerking met een vliegtuig van het marineluchtvaartdienst detachement te Halfar. Op de voormiddag moest het vlaggeschip de verdere oefeningen afbreken ten gevolge van een defect aan een radarantenne, welke uit de mast omlaag dreigde te storten. Nadat de antenne, zo goed als mogelijk, was gesjord, begaf het vlaggeschip zich op weg naar Gibraltar, teneinde de antenne daar te laten lichten. De overige schepen zetten de oefeningen voort en gingen na afloop in opmars naar een volgend oefenterrein, dat westelijker was gelegen, ongeveer tussen de Balearen en de Afrikaanse kust. In dit gebied werd op 11 maart, begunstigd door fraai weer, geoefend. Op de voormiddag en achtermiddag van 11 maart zag personeel van Hr. Ms. De Ruyter kans het defect aan de radarantenne op te sporen en te verhelpen, zodat een bezoek aan Gibraltar niet langer meer noodzakelijk was. De kruiser voegde zich op de eerste wacht van 11 maart weer bij de overige schepen van het smaldeel, die zich na het einde van de oefeningen in opmars hadden begeven naar de Straat van Gibraltar.

Hr. Ms. Zeeleeuw begaf zich individueel op weg naar Den Helder. De bovenwaterschepen oefenden op 12 maart gezamenlijk gedurende de opmars. Het weer was inmiddels omgeslagen, zodat de oefeningen enige hinder ondervonden. Hr. Ms. De Zeeuw werd aan het einde van de voormiddag in opmars gezonden naar Gibraltar.

Des avonds begonnen de resterende oppervlakteschepen, te weten Hr. Ms. De Ruyter, Hr. Ms. Holland en Hr. Ms. Rotterdam aan de opmars naar Cadiz en Gibraltar.

Gedurende de nacht werd op verzoek van de Flag Officer Gibraltar gezocht naar een verloren geraakte schietschijf, helaas zonder succes. Op de dag-wacht van 13 maart splitsten de laatst genoemde 2 schepen zich af en arriveerden vroeg in de ochtend, tesamen met Hr. Ms. De Zeeuw, te Gibraltar om brandstof te laden. Hr. Ms. De Ruyter zette de opmars naar Cadiz alleen voort en arriveerde daar op de voormiddag, na eerst een nationaal saluut van 21 schoten aan de Spaanse vlag en een saluut van 13 schoten aan de vlag van de opperbevelhebber van de Strait Group, Contra Almirante Don Fausto Saavedra, Marqués de Viana, te hebben afgegeven. De saluten werden beantwoord door respectievelijk het Fort San Felipe Neri en de Spaanse kruiser Galicia.

Na het meren langs de Muelle Franco maakte de waarnemend consul der Nederlanden, de heer Guillermo Macpherson, zijn opwachting bij commandant smaldeel 1, waarna commandant smaldeel 1 vervolgens bezoeken bracht aan de plaatsvervangend Capitan General del Departamento Maritimo de Cadiz, Vice Almirante Gener, de opperbevelhebber van de Strait Group, Contra Almirante Saavedra, de lokale marine commandant te Cadiz, Capitan de Navio Gomez Ruiz, de plaatsvervangend civiel gouverneur, Fernandez Per-ria, de plaatsvervangend militair gouverneur, Coronel Perez Gutierrez, de plaatsvervangend president van de provinciale raad, Nunez Palomino, en de burgemeester van Cadiz, José L. de Carranza. Te 13.30 uur brachten deze autoriteiten een gezamenlijk tegenbezoek aan boord van het vlaggeschip.

Hr. Ms. Holland en Hr. Ms. De Zeeuw arriveerden aan het einde van de achtermiddag en meerden respectievelijk langs zij de Muelle Ciudad en langs zij het vlaggeschip. In de avond vond aan boord van het vlaggeschip een ontmoeting plaats voor circa 100 genodigden.

Hr. Ms. Rotterdam arriveerde ten gevolge van een defect in de machine-installatie eerst tegen het einde van de eerste wacht te Cadiz, en meerde langs zij Hr. Ms. Holland.

In de ochtenduren van zaterdag 14 maart namen circa 290 opvarenden van het smaldeel deel aan een bustocht naar Jerez de la Frontera, het vermaarde sherry-centrum van Spanje, alwaar zij bij de diverse bodegas werden rondgeleid.

Commandant smaldeel 1, de chef-staf en de commandanten der schepen zaten aan bij een lunch te hunner ere, aangeboden door Vice Almirante Gener. Des avonds vond in de kajuit van het vlaggeschip een diner plaats, waaraan Vice Almirante Gener en echtgenote, Contra Almirante Saavedra, de militair gouverneur, General Sanchez Gomez, de plaatsvervangend burgemeester, Don Pedro Lahera met echtgenote en de waarnemend consul der Nederlanden, de heer Guillermo Macpherson, deelnamen. Zondag 15 maart vonden geen bijzondere gebeurtenissen plaats buiten een ontvangst voor circa 25 officieren door de consul der Nederlanden.

Maandag 16 maart vertrok het smaldeel op de voormiddag naar zee en werd met de opmars naar Nederland begonnen. Hr. Ms. De Zeeuw alleen, de kruiser en beide jagers gezamenlijk. Onderweg werden gezamenlijke en individuele oefeningen uitgevoerd. Op de platvoet rondde het smaldeel Kaap St. Vincent. Dinsdag 17 maart stoomde het smaldeel langs de Portugese kust, het weer was gunstig, er stond evenwel een hoge deining uit het westen, welke de schepen zwaar deed slingeren. In de loop van de dag arriveerde Hr. Ms. Zeeleeuw te Den Helder en verliet daarop het smaldeel.

In de nacht van dinsdag 17 op woensdag 18 maart vond ten noordwesten van Kaap Finisterre een ontmoetingsoefening plaats tussen de kruiser enerzijds en de beide jagers anderzijds. Woensdag 18 maart stoomde het smaldeel door de Golf van Biskaye.

Op de achtermiddag maakten de kruiser en beide jagers rendez-vous met Hr. Ms. De Zeeuw en werd de opmars naar Den Helder verder gezamenlijk voortgezet, nadat eerst een oefening in bescherming tegen atoombomaanvallen had plaats gevonden. Op de eerste wacht rondde het smaldeel Quessant. Op donderdag 19 maart vonden nog enkele gezamenlijke en individuele oefeningen plaats gedurende de opmars.

Ten gevolge van dichte mist konden de oefeningen, die op de voormiddag van vrijdag 20 maart door Hr. Ms. De Ruyter en Hr. Ms. Holland zouden worden gehouden, geen doorgang vinden. Het smaldeel arriveerde op de voormiddag en het begin van de achtermiddag van die dag te Den Helder, waarmede een einde kwam aan de winterreis 1964.